

(Нови Репортер, Бањалука, 30. 8. 2011)

Таман кад се отворила полемика о “Извештају о исламофобији, дискриминацији и нетолеранцији на подручју Исламске заједнице у БиХ у периоду 2004–2011.године”, који је издала поменута исламска заједница, њен поглавар реис Мустафа еф. Церић запалио је јавност новим позивом на стварање бошњачке државе на Балкану. О извештају се још полемисхе и сва је прилика да ће се још дуго полемисати, дочим је Церићев потоњи позив после два-три дана готово прекрио заборав. Ваљда зато што је Церић и раније износио сличне поруке, па се нико није превише узбудио толико колико је узбуђења јавности донео поменути извештај.

Рађане “бошначког Ердогана”

Текст извештаја, међутим, никако да се појави на званичном сајту ИЗ у БиХ, а из онога што су у јавност изнели овлашћени званичници, очито је да се “исламофобични” наступи углавном приписују српским политичарима, попут Милорада Додика и Небојше Радмановића, у једном случају чак и српском патријарху Иринеју, затим међународним званичницима, тужиоцима и полицајцима који су истраживали везе организованог криминала и тероризма у БиХ, па и оним сарајевским новинарима који су реаговали пре свега на оно што су доживљавали као наметање верских, идеолошких или политичких ставова.

Како комплетног извештаја још нема тамо где треба да га буде, из одломака које су јавности читали званичници ИЗ у БиХ није било тешко разазнати да је ту пре реч о маркирању непријатеља којима жели да се окружи вођство те заједнице оличено у

реису Церићу и новопазарском муфтији Муамеру Зукорлићу. Све, је ли, у циљу да се баш то вођство укаже балканским муслиманима – а пре свега онима у бошњачком делу Федерације БиХ, заједно са Новим Пазаром, Сјеницом и Тутином – као једино које је кадро остварити дугорочни циљ стварање једне, јединствене бошњачке државе на Балкану. При чему се, драстичним преувеличавањем опасности од исламофобије тежи, заправо, одбацивању секуларизма у БиХ.

Тако се, уједно, захуктала Церић-Зукорлићева кампања за избор новог реиса Исламске заједнице у БиХ, заказан за јануар следеће године, када Церић, уколико не успе да изгура продужење свог мандата, намерава да “своју инспирацију” Зукорлића прогура на своје место. Зукорлићеву “борбу у Санџаку” Церић је исто тако лично, у свом последњем иступу у Новом Пазару, представио као “инспирацију свим Бошњацима” у тежњи са стварањем једне државе на Балкану у којој ће Бошњаци бити “темељни народ”.

Није тешко приметити Церићеву жељу за политичком радикализацијом у БиХ и целом региону, и то на начин којим се већ увелико служи Зукорлић не само у троуглу Нови Пазар-Сјеница-Тутин. Непознато је још само ко ће од њих двојице од стране већине у врху ИЗ у БиХ бити представљен као “бошњачки Ердоган”. Сам Церић је у више наврата наглашавао да “као што је Алија Изетбеговић пишући ‘Исламску декларацију’ желио исламизирати муслимане – тако сада муфтија Зукорлић бошњакизира Бошњаке”. А отворену логистичку подршку таквој идеји пружа и “Патриотска лига”. Реис Церић предводи кампању национализовања, бошњакизовања Бошњака на подручју целе регије, од Словеније до Македоније. Недавно је реис привукао пажњу јавности у регији својом посредном полемиком са Милорадом Додиком, председником Републике Српске. Таквим јавним провокацијама реис Церић добија подршку оних ‘ратних категорија’ становништва које привлачи таква реторика”, објашњава новинар Есад Хећимовић.

Непознато је још само ко ће од њих двојице од стране већине у врху ИЗ у БиХ бити представљен као “бошњачки Ердоган”.

Док се на један начин обраћа свим Бошњацима, Церић се труди да води бригу и о томе шта ће о његовој визији рећи у Европској унији. Ту, међутим, није тешко приметити дволичност којом се поглавар ИЗ у БиХ служи, примећује Хећимовић подсећајући на неке Церићеве иступе од пре три године. “Церић је тврдио да је за ‘младе европске муслимане њихов исламски идентитет важнији него њихови национални и етнички идентитети’. Насупрот овој европској визији, Церић на Балкану види ‘бошњачко питање као национално, а не верско’. Церић, поредећи Европу и Балкан, каже како се ‘читава

Европа организовала на принципу националних идентитета и да ми као Бошњаци такође имамо право и обавезу да о томе отворимо дијалог унутар самих себе, под условом да се ослободимо идеолошких стега које су нам наметнуте током задњих неколико деценија'. Дакле, није у питању само недоследност која у Европи заговара један принцип, а на Балкану други", закључује Хећимовић.

У сврху промоције тог другог, преовлађујућег принципа "панбошњачког буђења", како га је сам Церић назвао у свом последњем иступу у Новом Пазару, поглавар ИЗ у БиХ користи и моћ која му је дата на функцији духовног вође, па тако истовремено издаје и наредбу свим Бошњацима „да никада не смеју напустити један другог“. И док се здушно залажу за обеснажење секуларних принципа на којима почивају државе у којима живе, и Церић и Зукорлић обилато се труде да норме у секуларним друштвима у којима делују искористе до краја за свој заједнички циљ. „Тежећи бошњачком интегралizmu, Зукорлић све наше остале идентитете, укључујући регионалне, види као извор смутњи непријатеља, неслоге и нејединства“, примећује Хећимовић.

Церић, поредећи Европу и Балкан, каже како се 'читава Европа организовала на принципу националних идентитета и да ми као Бошњаци такође имамо право и обавезу да о томе отворимо дијалог унутар самих себе, под условом да се ослободимо идеолошких стега које су нам наметнуте током задњих неколико деценија'.

(Не)јасне границе “Бошњакистана”

Поводом позива на “панбошњачко буђење”, у РС и Србији није било превише реаговања, ваљда зато што се од Церића и Зукорлића ништа друго и не очекује. Председник РС Милорад Додик кратко је упозорио да не треба олако схватати позиве на “панбошњачко буђење”, јер доприносе дестабилизацији прилика и у Србији и у целом региону, док се од званичника у Србији огласио једино министар дијаспоре и вера Срђан Срећковић поруком да такви наступи представљају покушај дестабилизације прилика на простору некадашње Југославије и Србије. “Верујем да су то само изоловани инциденти који неће угрозити опредељење већине грађана земаља региона да градимо модерна друштва која сарађују на економском, политичком и културном плану”, поручио је Срећковић.

С друге стране, стручњаци за питања безбедности упозоравају да Церића, као човека

од огромног утицаја на муслиманску заједницу, треба схватити веома озбиљно. “Његов позив треба да буде опомена и разлог за озбиљно промишљање власти у Србији. Позив на стварање нове државе и цепање граница не може да прође без оружаног сукоба и док је време, а оно полако цури, треба ићи на озбиљну политичку акцију да се таква могућност предупреди”, каже Зоран Драгишић, професор на београдском Факултету за безбедност.

Стручњак за међународне конфликте и професор на београдском Факултету политичких наука Драган Симеуновић указује да Церићева порука није довољно јасна, јер делује да се прелама кроз наочаре дневне политике са ове и оне стране Дрине. “Ако то има за циљ националну бошњачку државу, то би значило распад БиХ на три дела и спајање српског и црногорског дела Санџака са новоствореном државом Бошњака. Питање је да ли би Запад могао да прогута такву комбинацију, ма од кога долазила, али и не треба игнорисати да Церићу наруку у евентуалним плановима бошњачке државе иде чињеница да је на тлу бивше Југославије створен велики број националних држава, па би се тешко могло Бошњацима оспоравати право на исто. Али, у том случају Република Српска и хрватски делови у БиХ правили би комбинације које не искључују припајање матицама”, објашњава Симеуновић.

Председник РС Милорад Додик кратко је упозорио да не треба олако схватати позиве на ”панбошњачко буђење”

Можда се баш зато у Републици Српској нико превише не узбуђује због Церић-Зукорлићевог зидања “Бошњакистана”, иако изгледа прилично наивно очекивати да би се идејни творци такве “државе” балканских муслимана зауставили само на територијама на којима садашње бошњачке верске и политичке вође имају ефективну контролу. Уосталом, ни најближи Церићеве сарадници, попут председника Сабора ИЗ у БиХ Едхема Бичакчића, не крију да би најпре у овдашњој исламској заједници увели шер ијатску праксу из прадавних времена. “Прва четворица халифа, који су бирани на демократски начин у тадашњим скупштинама, били су то доживотно”, поручио је недавно Бичакчић противницима предлога да се реис бира доживотно или барем на мандат дужи

Церић-Зукорлићево зидане „Бошњакистана“

Пише: Слободан Дурмановић
четвртак, 01 септембар 2011 07:06

од седам година.

А кад се таква шеријатска пракса једном уведе у окриље верске институције босанских муслимана, онда неће бити далеко ни тренутак када ће муслиманске вође захтевати да се таква иста пракса уведе и у целој држави. И тада им неће бити много важно да ли у тој држави живе само Бошњаци или је деле заједно са Србима, Хрватима и осталим грађанима.